

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Zlata Kureš, Nadežda Budimović, Jelka Jovanović, Ana Martinoli, Filip Švarn, Rodoljub Šabić, Olivera Milošević, Vida Petrović Škero, Jelena Petković i Zlatko Čobović, na sednici održanoj 26. 3. 2026. godine, jednoglasno donosi

ODLUKU

Tekstom „Propagandna arhitektura vlasti u Srbiji: Ko je ko u Vučićevom ansamblu?“, objavljenim 20. februara 2026.godine, portal „Istinomer“ **nije prekršio Kodeks novinara i novinarki Srbije.**

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Predrag Azdejković, glavni i odgovorni urednik LGBT magazina „Optimist“ i autor i voditelj emisije „Ozloglašen“, obratio se Savetu za štampu zbog, kako je naveo, višestrukog kršenja Kodeksa novinara i novinarki Srbije u tekstu u kojem je imenom i prezimenom naveden među tzv. „legitimizatorima“ u okviru navodne „propagandne mreže vlasti“. „Ovakvo javno svrstavanje prati niz teških kvalifikacija o ulozi te grupe u ‘maskiranju propagande’, ‘racionalizaciji režimskih stavova’ i delegitimizaciji političkih protivnika, čime se direktno narušava moj ugled i profesionalni integritet“, istakao je, dodajući da ga „Istinomer“ javno etiketira kao deo „propagandnog ansambla“, ali ne navodi nijedan konkretan, proverljiv primer koji bi se odnosio na njega lično: nema citata izjava, nema datuma, naziva medija, linkova, niti objašnjenja kriterijuma po kojima je svrstan u tu ulogu. Posebno je ukazao na to da je osnivač i izdavač portala organizacija CRTA, te da je zato posebno važno da se prilikom javnog imenovanja pojedinaca i pripisivanja politički i moralno opterećenih uloga primene najviši standardi transparentnosti, proverljivosti i prava na odgovor, kako ovakav sadržaj ne bi delovao kao aktivističko etiketiranje. „Činjenica da se nečiji politički stavovi u pojedinim pitanjima mogu poklapati sa stavovima vladajuće većine ne može sama po sebi predstavljati osnov za javno etiketiranje tog autora kao dela propagandnog mehanizma vlasti. Zbog toga smatram da je uloga Saveta za štampu u ovom slučaju od posebnog značaja – ne samo radi zaštite mog ličnog i profesionalnog integriteta, već i radi očuvanja standarda profesije i sprečavanja normalizacije praksi javnog etiketiranja, pisanja spiskova i targetiranja“, istakao je, između ostalog, u žalbi.

U odgovoru na žalbu, zastupnik Udruženja CRTA Raša Nedeljkov u celosti je osporio o navode iz žalbe, navodeći da se svaka izneta činjenična tvrdnja temelji na verodostojnim, javno dostupnim i lako proverljivim izvorima (njegovima ranijim izjavama, gostovanjima i saopštenjima prenetim na internet portalima). Naveo je da tekst predstavlja izveštaj sveobuhvatnog istraživanja komunikacione mreže, u kojem se, radi preglednosti i fokusa na

sistemske narative, iznose sintetizovani nalazi i klasifikacije, dok se izvorna empirijska građa čuva u internoj bazi podataka kao dokazni materijal. Shodno tome, klasifikacija podnosioca žalbe unutar takvog sistema nije proizvoljna etiketa, već rezultat precizne primene navedenih istraživačkih metoda na prikupljene podatke, a čak i ukoliko bi se upotrebljene analitičke klasifikacije posmatrale kao vrednosni sudovi, oni su oslonjeni na adekvatnu činjeničnu osnovu. brojne i javno dokumentovane izjave podnosioca žalbe, koje su metodološki obrađene i sistematizovane u okviru istraživanja. „Podnosilac žalbe je jedan od 37 identifikovanih aktera koji su u svojim javnim nastupima kontinuirano koristili omalovažavajući rečnik prema učesnicima studentskih protesta. Konkretno, on je u više navrata učesnike svesno označavao terminom ‘rulja’ optuživao ih za ‘pozive na ubistvo’ i javno zagovarao ‘osvetu’ studentima unutar akademskih institucija, svrstavao ih u ‘blokaderski korpus’ koji se finansira iz inostranstva. „, Shodno tome, podnosilac žalbe ne može uživati zaštitu od kritičke analize sopstvenog rečnika, posebno kada taj rečnik sam po sebi predstavlja grubo kršenje profesionalnih i etičkih standarda”, navodi se u odgovoru na žalbu i dodaje da je podnosilac žalbe istaknuti javni funkcioner, i to član Upravnog odbora Radio-televizije Srbije, te je, kao osoba koja neposredno učestvuje u upravljanju javnim medijskim servisom, dužan da pokaže viši stepen tolerancije na kritiku i analizu svog delovanja.

Po mišljenju članova Komisije za žalbe, na portalu „Istinomer“ objavljeni su rezultati društvenog istraživanja zasnovanog na naučnoj metodologiji, o čijem kvalitetu Savet nije ni nadležan ni kompetentan da se izjašnjava. Budući da nije reč o novinarskom tekstu, već o izveštaju o rezultatima istraživanja (koji jesu objavljeni u mediju), na ovaj sadržaj se ne mogu primeniti pravila koja važe za novinarske forme, poput onih da treba pre objavljivanja pozvati za izjavu. U ovom slučaju i zbog toga što je analiza i zasnovana na javno datim izjavama podnosioca žalbe.

Komisija smatra i da upotrebljen termin „legitimizator nije uvredljiv, niti predstavlja optužbu.

Podnosilac žalbe je, ne samo kontinuirano eksponiran u javnosti, već i javni funkcioner, koji mora da ima odgovornost za javno izrečene tvrdnje, ali i da bude spreman za istrpi kritiku javnosti zbog svojih, često veoma oštrih stavova. Žalilac se jasno odredio kao neko ko podržava aktuelnu vlast i kao takav našao se u istraživanju koje se bavilo arhitekturom formiranja javnog mnjenja od strane vlasti.

Komisija ne može da utvrđuje da li su nalazi istraživanja ispravni li ne, ali veruje da za iznete ocene postoji činjenični osnov. Takođe, da je reč o temi od javnog značaja, te da izneti nalazi ne izlaze iz okvira slobode govora i dozvoljene kritike javno saopštenih stavova osoba koje obavljaju javne funkcije ili imaju značajnije uloge u javnom životu. Žalitelj je jedna od 54 osobe čije su izjave analizirane i tekst nije usmeren ka narušavanju njegove reputacije ili ugleda.

Komisija nije saglasna ni sa ocenom žalitelja da mu je uskraćeno pravo na odgovor zato što je tekst napisan na takav način da ga nije moguće demantovati. Azdejković je mogao da od autora istraživanja zatraži dodatna objašnjenja ili izjave koje su, uz odgovor na žalbu, dostavljene Savetu za štampu, pa da odgovori na njih, a mogao je i da pošalje reagovanje sa sličnim ocenama koje je izneo u žalbi.

Beograd, 26. 3. 2026.

Predsedavajuća

Nadežda Budimović